

Šifra učenca/učenke:

Državni izpitni center

NAKNADNI ROK

Četrtek, 29. maja 2008 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec/učenka prinese s seboj modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik. Učenec/učenka dobi en obrazec za točkovanje.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 3. obdobja

NAVODILA UČENCU/UČENKI

Natančno preberi uvodna navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazec za točkovanje.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogi, na katerih sta obe izhodiščni besedili.

Piši čitljivo in s pisanimi črkami.

Če naloga zahteva izpis, ne smeš spreminjati ničesar – ne začetnic, ne oblike besed, ne besednega reda, ničesar ne smeš dodati ali izpustiti.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in ga napiši na novo. Ne uporablaj korekturnih sredstev.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič (0) točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni kasneje. Na koncu svoje odgovore še enkrat preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 20 strani, od tega 5 praznih.

PRAZNA STRAN

PRILOGA

I. DEL

Fran Milčinski

IGNACIJA KANACIJA

Pa je njega dni in tam nekod živela gospodinja, skopa in hudobna, zraven ošabna – vsa družina je trepetala pred njo, daleč so se strupenemu ji jeziku umikale sosede. V cerkvi pa se je kar cedila od svetosti in se je čudila sama sebi in je koprnela: »O, gospod Bog, glej, kako sem pobožna, lahko bi stala v oltarju vsem ženskam za vzgled. Oh, če bi hotel, preljubi moj Bog, in bi me kar živo vzel v nebesa in bi me vzel vpričo vseh in očitno – ali bi se jezile babnice!«

Zadnja je ostajala v cerkvi, da ji ni bilo treba domov vštric z drugimi, ki niso bile tako svete. Ime pa ji je bilo Ignacija, »pobožna Ignacija«, pa se je včasih komu zareklo za njenim hrbtom in je dejal: »Pobožna Kanacija.«

Pa se je zgodilo neko nedeljo, ko je bila zopet sama ostala v cerkvi, da se je kar zamaknila, roke je vzkrlila nad glavo in je zaklicala: »Oh, preljubi moj Bog, daj in me živo vzemi v nebesa – saj ni treba za vso večnost, dovolj bo, če me vzameš za tri dni, da bodo zijale tukajšnje babe!«

Cerkev je imela visok obok, preko oboka je bilo naslikano vedro nebo, po njem so plavali beli oblaki z angelci, sredi oboka pa je bila okrogla luknja. Pa se je zgodilo, da je imel ono nedeljo nad obokom opravka mežnar in je slišal, kaj si ženska ošabnost tam spodaj želi. Bil pa je mežnar navihan, poznal je pobožno Kanacijo in je vedel, da je ona tista, ki mu v škrabico mesto denarja meče stare knofe. Pa si je domislil in je iznad luknje zaklical doli z bobnečim glasom: »Ženska, tvoja svetost je pridehtela do semkaj gori! Bogato boš poplačana, naj bo, in boš vzeta semkaj gori! Nocoj pridi v mraku in s seboj prinesi, kar bo treba za pot: kruha, klobas in vina, in na denar ne pozabi za mitnico – na mitnicah ne jemljejo starih knofov! Ne povej pa nikomur nič, da ne bodo hotele še druge!«

Žensko je pogrel očitek zastran knofov, mislila si je, nič jim ni prikrito! Vendar je vsa blažena hitela domov, tako se ji je zdelo, kakor da ji že rastejo peroti in ni več čutila nog. Doma si je nabasala cekar, v nadržje si je spravila denar, in ko je mrak zagrnil zemljo, se je skrivaj in po ovinkih vrnila v cerkev.

Mežnar je bil gotov s svojimi pripravami. Skozi luknjo je bil spustil močno vrv do tal in nanjo privezal jerbas. Pa ko je ženska prišla, že jo je skozi obok doli pozdravil mogočni glas: »Ignacija pobožna, bliža se trenutek, veseli se ga, kakor se ga veselimo tu zgoraj! Daj, odloži v jerbas, kar imaš posvetnega, posvetna roba naj gre prva svojo pot, da ne bo pretesno tvoji obilni pobožnosti!«

O, kako je bilo hudo pobožni Ignaciji, da ni žive duše, ki bi bila priča njenemu častitemu potovanju v nebesa! O, ako nihče drugi, da bi vsaj bila beračica Polona tukaj v svojem kotu pri vratih, ta bi že razbognala po vasi!

Poslušala pa je mogočni glas in ubogala. S tresočo se roko je položila cekar v jerbas, zraven cekarja denar. Mežnar pa je kvišku potegnil jerbas do luknje, pobral je iz njega vso robo in jo položil nad obok. Potem je jerbas zopet romal navzdol in je glas ukazal: »Sedaj ti sedi vanj, Ignacija pobožna!« Stopila je v jerbas in počenila, sladko je nabrala ustnice in zamižala. Jerbas se je pričel in se počasi dvigal, trdno se ji je roka oprijela roba, pa še se je bala in ji je zastajala sapa, kaj, če bo predrla dno in ji bodo noge ušle venkaj. Pa je vedela, da nebesa niso zastonj in da je treba trpeti zanje, in je trepetaje potrpeala.

Tako je priškripal jerbas od tal do srede pota, kar se je nenadoma ustavil. Mežnar je bil nehal vleči, ovil je vrv okoli tramu in jo zavozljal, lepo tiho je odšel s cekarjem.

Pobožna Ignacija je visela med zemljo in nebom in čakala. Čakala je najprej tiho, pa ji je prihajala groza v temi in praznoti, prečudno je pod njo škripal jerbas, pa je pričela ječati, za ječanjem je prišlo klicanje, za klicanjem pa kričanje tako neusmiljeno, da bi jo lahko slišali v nebesa, ako bi hoteli.

Pa jo je slišal tudi mežnar v mežnarijo in je vedel, kaj je in da bo sedajle čas, da žensko reši iz vic. Sklical je sosede, pridružila se je še ženska radovednost in otroška; niti ni manjkala beračica Polona, prižgali so treske in so previdno stopili v cerkev.

Videli so čudež: sredi cerkve je v zraku visel jerbas, spodaj iz njega je štrlelo par nog, zgoraj so mahale roke in razlegalo se je obupno kričanje: »Pomagajte, pomagajte!« Glas, ki je kričal, pa so vsi poznali.

Je zatrobil mežnar: »Hoj, hoj, kaj pa je, ženska?«

Je prišel iz jerbasa klavni odgovor: »Jojmine, jojmine, v nebesa me je jemal Bog, sredi pota pa sem obstala.«

»Ja, ja,« je dejal mežnar, »se je ljubi Bog že še vpravi čas skesal!«

Vsa fara v smeh. Mežnar pa je stopil nad obok, odvezal vrv in jerbas lepo počasi spustil doli.

Pa se je pobožna Kanacija koj drugi dan preselila od tod v drugo faro; vse, kar je imela v tej fari, je prodala. Se ji je nemara zameril Bog v tej fari.

mežnar (cerkovnik) – kdor oskrbuje cerkev

škrabica – pušica/vrečica za zbiranje denarja v cerkvi

knof – gumb

mitnica – prostor za pobiranje pristojbine za trgovsko blago

jerbas – okrogla košara z ravnim dnom in ročajem/ročajema

PRILOGA

II. DEL

22. knjižni sejem

Cankarjev dom

29. 11.–3. 12.

Kulturnovzgojni in humanistični program na 22. knjižnem sejmu**Sreda, 29. 11.**

9.00, Štihova dvorana, LAŽNIVI KLJUKEC

9.00, Klub CD, KVIZ S PAVLETOM RAVNOHRIBOM

10.00 in 11.15, Dvorana Duše Počkaj, KROKI IN PRIJATELJI

Četrtek, 30. 11.

9.00, Linhartova dvorana, ČOMPASTA POEZIJA

9.00, Klub CD, KVIZ S PAVLETOM RAVNOHRIBOM

9.00 in 11.00, Kosovelova dvorana, ATRAKCIJA POLIFEMO

9.15 in 11.00, Štihova dvorana, KATALENA ZA VAS ... IN MESTO

17.00, Kosovelova dvorana, ATRAKCIJA POLIFEMO

Petek, 1. 12.

9.00, Linhartova dvorana, ČOMPASTA POEZIJA

9.00, Dvorana Duše Počkaj, KVIZ S PAVLETOM RAVNOHRIBOM

9.00 in 11.00, Kosovelova dvorana, ATRAKCIJA POLIFEMO

9.15 in 11.00, Štihova dvorana, KATALENA ZA VAS ... IN MESTO

Sobota, 2. 12.

15.00 in 17.00, Kosovelova dvorana, ATRAKCIJA POLIFEMO (otroški abonma)

15.00 in 17.00, Štihova dvorana, LAŽNIVI KLJUKEC (najstniški abonma)

ZA DIJAKE**ČOMPASTA POEZIJA***Scenarij: Žiga Saksida*

Nastopajo: *Janez Škof, harmonika, glas; Neža Zinaić, violina; Breda Krumpak, saksofon; Žiga Saksida, alt, saksofon; Silvo Zupančič, kitara; Marjan Stanič, bobni, druga tolkala*

V skupini Čompe je šest članov, ki so po poklicu igralci in jih povezuje uživanje pri ustvarjanju lastne glasbe. Luni in poslušalcem tulijo pesmi slovenskih poetov (Zajca, Rozmana, Kocbeka, Jesiha ...) ter otroško radoživo našigajo svojo muziko.

**ZA UČENCE OD 4. DO 6. RAZREDA
KVIZ S PAVLETOM RAVNOHRIBOM**

Pavle Ravnohrib, priljubljeni dramski igralec in voditelj televizijske oddaje *Male sive celice*, ter mag. Darko Hederih, ki zagotovo dobro vidi v ukaželjne "bučke", sta po naši presoji sanjsko moštvo za pripravo zanimivega kviza. Ta sega na razna področja, največkrat v mladinsko književnost.

**ZA UČENCE 3. TRILETJA IN ZA DIJAKE
KATALENA ZA VAS ... IN MESTO**

Nastopajo: *Polona Janežič, klaviature, spremljevalni vokal; Vesna Zornik, vokal; Boštjan Gombač, klarinet, flavta, tolkala, spremljevalni vokal; Tibor Mihelič, basovska kitara, spremljevalni vokal; Boštjan Narat, kitara, mandolina, spremljevalni vokal; Robert Rebolj, bobni, druga tolkala*

Člani skupine Katalena na poseben način popularizirajo slovensko ljudsko glasbo; tej so s korenitimi avtorskimi posegi vtisnili pečat sodobnega glasbenega in družbenega okolja. Tako sporočajo mladim, da se tradicija in ustvarjalnost ne izključujeta ter da ni vse, kar je tradicionalno, slabo, vse, kar je tuje, pa ni nujno novo in ustvarjalno.

**ZA UČENCE OD 5. RAZREDA DALJE
GOTTFRIED AUGUST BÜRGER/
MATJAŽ PIKALO IN EKA VOGELNIK:
LAŽNIVI KLJUKEC**

Režija: Eka Vogelnik

Igrajo: Matjaž Pikalo, Petra Pikalo, Brina Vogelnik in Luka Ropret

Tokratno srečanje z Lažnivim Kljukcem poteka na vzhodnih bojiščih. Tam spremljamo cirkus Butale na njegovem obisku pri naših vojakih. Cirkusanti se pripravljajo na nastop, medtem pa njihov direktor skrivnostno izgine. Tako ostanejo sami v pesku in med bojnimi izstrelki, torej se znajdejo v nemogočih razmerah. Le kako naj sedaj nastopijo?! Na srečo jim na topovski krogli prifrči na pomoč legendarni Lažnivi Kljukec!

Nakup vstopnic:

Cena vstopnice za posamezno predstavo je 6 EUR.

Cena vstopnice za predstavo Kroki in prijatelji ter Kviz s Pavletom Ravnohribom je 5 EUR.

Skupine iz Ljubljane imajo 10 % popusta, skupine od drugod pa 15 %.

Informacijsko središče:

Ob delavnikih odprto od 11. do 13. in od 15. do 20. ure, ob sobotah od 11. do 13. ure in uro pred prireditvami.

Dodatne informacije in rezervacije za organizirane skupine:

Tibor Mihelič, 01 2417 172, tibor.mihelic@cd-cc.si

Organizator ima pravico do spremembe programa zaradi nepredvidljivih dogodkov.

Cankarjev dom, Prešernova c. 10, 1000 Ljubljana

I. DEL**Naloge iz I. dela se navezujejo na besedilo *Ignacija Kanacija* Frana Milčinskega.**

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

- 1. Katere trditve o izhodiščnem besedilu so pravilne?** Če je trditev pravilna, na črtico napiši P; če ni pravilna, napiši N.

_____ Izhodiščno besedilo spada zaradi dialoga med dramska besedila.

_____ Izhodiščno besedilo je prozno besedilo.

_____ Izhodiščno besedilo je razdeljeno na poglavja.

_____ V izhodiščnem besedilu so komični elementi.

_____ Osrednji dogodek se je zgodil v nedeljo v neki cerkvi.

_____ Dogodki v izhodiščnem besedilu si sledijo tako, kot so se zgodili.

	2
--	---

- 2. Kdo pripoveduje zgodbo?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Tretjeosebni pripovedovalec.

B Prvoosebni pripovedovalec.

C Ignacija.

Č Mežnar.

	1
--	---

- 3. O čem predvsem govori izhodiščno besedilo?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A O zapletih pri Ignacijini poti v nebesa.

B O kazni za skopost in ošabnost glavne književne osebe.

C O pripravah za uresničitev mežnarjeve domislice.

Č O preselitvi Ignacije v drugo faro.

	1
--	---

4. **Kako si sledijo dogodki v izhodiščnem besedilu?** Na vsako črtico napiši ustrezno številko od 1 do 5.

_____ Jerbas, v katerem je čepela Ignacija, se je ustavil sredi poti navzgor.

_____ Ignacija je prosila Boga, naj jo živo vzame v nebesa.

_____ Ignacija je bila deležna pozornosti in smeha faranov.

_____ Ignacija se je odselila v drugo faro.

_____ Mežnar se je odločil, da bo Ignaciji na videz pomagal uresničiti njeno željo.

	1
--	---

5. **Po čem sklepaš, da je v izhodiščnem besedilu Ignacija glavna književna oseba?** Napiši dve utemeljitvi. Odgovor v eni povedi napiši na črti.

	3
--	---

6. **Ali je Ignacija prikazana kot pozitivna ali kot negativna književna oseba? Svoj odgovor utemelji z njeno lastnostjo ali njenim dejanjem.** Odgovor v eni povedi napiši na črti.

	2
--	---

7. **Zakaj je Ignacija želela, da bi jo Bog vzel v nebesa?** Odgovor napiši na črti.

	1
--	---

8. **Katero dejanje prikazuje Ignacijo kot skopuško žensko?** Odgovor napiši na črti.

	1
--	---

9. **Kaj v izhodiščnem besedilu pomeni, da je Ignacijo *pogrel očitek zastran knofov* (5. odstavek)?** Odgovor napiši na črto.

	1
--	---

10. **Kaj v izhodiščnem besedilu pomeni, da je Ignacija imela *strupen jezik* (1. odstavek)?** Odgovori v eni povedi napiši na črti.

	2
--	---

11. **Kateri besedili sta humorni?** Poveži avtorja in naslov besedila tako, da na vsako črtico napišeš črko in številko pravilne povezave.

Humorni besedili: _____ in _____

A	Oton Župančič	1	Visoška kronika
B	Anton Tomaž Linhart	2	Kozlovska sodba v Višnji Gori
C	Josip Jurčič	3	Žebljarska
Č	Ivan Tavčar	4	Županova Micka

	2
--	---

12. **Fran Milčinski je bil sodobnik moderne. Kateri predstavnik moderne se je rodil na Vrhniki (pisal je črtice, drame in pesmi)?** Ime in priimek tega ustvarjalca napiši na črto.

	1
--	---

13. Napiši besedilo in vanj vključi,

- kdaj se je mežnar odločil, da bo Ignacijo, ki je visela v jerbasu, rešil muk,
- zakaj je sklical ljudi,
- s katerimi besedami je vzbudil smeh pri ljudeh,
- kaj je povedal s temi besedami o Ignaciji.

Napiši zaokroženo besedilo, ki bo imelo do 6 povedi.

A:

	4
--	---

B:

	2
--	---

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo *Kulturnovzgojni in humanistični program na 22. knjižnem sejmu.*

Preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

- 1. Ali so navedene trditve o izhodiščnem besedilu pravilne?** Če je trditev pravilna, obkroži DA; če trditev ni pravilna, obkroži NE.

Besedilo je umetnostno.	DA	NE
Besedilo je javno.	DA	NE
Besedilo je nastalo pred prireditvijo.	DA	NE
Besedilo je namenjeno samo obiskovalcem knjižnega sejma.	DA	NE

	2
--	---

- 2. Čemu je nastalo to besedilo?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Da bi se bralci seznanili z vsemi prireditvami na 22. knjižnem sejmu.
- B Da bi se bralci udeležili pogovora s člani skupine Čompe.
- C Da bi se bralci seznanili z delom programa 22. knjižnega sejma.
- Č Da bi bralci spoznali skupino Katalena.

	1
--	---

3. **Kaj je namen posameznih delov izhodiščnega besedila?** Na vsako črtico napiši ustrezno številko.

___ program prireditev	1	seznaniti bralce o času, prostoru in imenu vsake prireditve
___ kratka predstavitev prireditev	2	seznaniti bralce o spremembah programa
___ podatki v okvirju	3	seznaniti bralce z izvajalci in vsebino prireditev
	4	navdušiti bralce za nakup knjig na sejmu
	5	seznaniti bralce o nakupu vstopnic

	3
--	---

4. **Vsako prireditev poveži z ustreznim podatkom o njej.** Ustrezno številko napiši na črtico pred imenom prireditve.

___ Kviz s Pavletom Ravnohribom	1	na sporedu bo samo en dan
___ Atrakcija Polifemo	2	enkrat bo namenjena vsem, dvakrat pa abonmaju
___ Kroki in prijatelji	3	na sporedu bo največkrat
	4	potekala bo v dveh različnih dvoranah

	3
--	---

5. **Kateri predstavljeni prireditvi sta namenjeni učencem 3. triletja?** Dopolni poved.

Tem učencem je namenjena glasbena prireditev z naslovom _____

_____ in predstava o _____

_____.

	3
--	---

6. **Pod katerim pogojem imajo skupine pri nakupu večji popust?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Če si pridejo ogledat predstavo od drugod.
- B Če si kupijo vstopnice v informacijskem središču.
- C Če si vstopnice pravočasno rezervirajo.
- Č Če si pridejo predstavo ogledat iz Ljubljane.

	1
--	---

7. **Kaj imata skupnega Marjan Stanič iz skupine Čompe in Robert Rebolj iz skupine Katalena?** Odgovor napiši na črto.

	1
--	---

8. **Imena in priimke iz izhodiščnega besedila postavi v pravilni sklon.** Napiši jih na črte.

Pesmi slovenskih poetov izvaja skupina Čompe z (*Janez Škof*) _____,
(*Žiga Saksida*) _____, (*Breda Krumpak*) _____
_____ in s (*Silvo Zupančič*) _____.

	2
--	---

9. **V besedilu o skupini Čompe poišči sopomenki.** Vsako napiši na ustrezno črto.

Domača beseda: _____

Prevzeta beseda: _____

	1
--	---

10. Iz besedila o skupini Čompe izpiši slogovno zaznamovana glagola. Napiši ju na črti.

	1
--	---

11. Kateri glagolski čas prevladuje v besedilu o skupini Katalena? Odgovor napiši na črto.

	1
--	---

12. Kaj v besedilu o skupini Katalena pomeni glagol *popularizirati*? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Biti popularen.
- B Delati kaj popularno.
- C Postajati popularen.
- Č Uveljavljati se.

	1
--	---

13. V besedilu o skupini Katalena poišči po dva samostalnika in pridevnika, ki spadata v isto besedno družino. Napiši ju v preglednico.

	SAMOSTALNIK	PRIDEVNIK
Besedna družina		
Besedna družina		

	2
--	---

14. Na kaj se v besedilu o skupini Katalena nanaša zaimek *tej*? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Na skupino.
- B Na tradicijo.
- C Na ustvarjalnost.
- Č Na glasbo.

	1
--	---

15. Podčrtano besedo v navedenem naslovu lahko razumemo kot samostalnik ali kot osebni zaimek. Tvori različni povedi, v katerih boš to besedo prvič uporabil/ uporabila v prvem pomenu in drugič v drugem pomenu. Vsako poved napiši na ustrezno črto.

KATALENA ZA VAS ... IN MESTO

Poved s samostalnikom: _____

Poved z zaimkom: _____

	3
--	---

16. Katero razmerje je izraženo v posamezni povedi? Na vsako črtico napiši ustrezno številko.

___ Cirkusanti se pripravljajo na nastop, medtem pa njihov direktor skrivnostno izgine.	1 sklepalno razmerje
	2 protivno razmerje
	3 časovno razmerje
___ Tako ostanejo sami v pesku in med bojnimi izstrelki, torej se znajdejo v nemogočih razmerah.	4 vzročno razmerje
	5 pogojno razmerje

	2
--	---

17. Vprašaj se po podčrtanih besedah. Vsako vprašalnico napiši na črto pod besedo.

Luni in poslušalcem tulijo pesmi slovenskih poetov ter radoživo nažigajo svojo muziko.

	2
--	---

18. Predstavlja si, da si si ogledal/ogledala predstavo Lažnivi Kljukec. Na osnovi podatkov iz programa prireditev in iz kratke predstavitev prireditev napiši pripoved o tem ogledu. Vanjo vključi tudi svoje mnenje o predstavi.

Napiši zaokroženo besedilo, ki bo imelo do 6 povedi.

A:

	4
--	---

B:

	2
--	---

SKUPNO ŠTEVILO TOČK I. IN II. DELA:

	60
--	----

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN